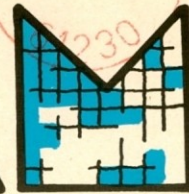
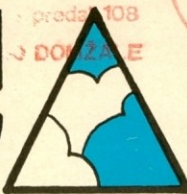
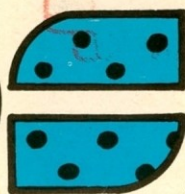

KNJIŽNICA DOMŽALE
61230 DOMŽALE
Ljubljanska 58

GLASILO DELAVCEV TOSAN

ME ŠT. 9 · SEPTEMBER 1990 · LETO XXV · Izhaja od oktobra 1965

IZ VSEBINE

Cigaretni filtri danes in nikoli več

Varčevalni projekt je dokončan

Stavka? Ne, hvala!

Blaženi med ženami

Iz Slovenije z ljubeznijo

CIGARETNI FILTRI – DO SEDAJ IN NIKDAR VEČ

V mesecu juliju 1990 smo izdelali zadnji milijon in pol cigaretnih filtrov. Stroji in rezervni deli za izdelavo filtrov so razprodani, sam proizvodni prostor ostaja trenutno prazen.

Občutki nas delavcev v proizvodnji cigaretnih filtrov so boleči. V spomin nam prihajajo trenutki prvih začetkov izdelave cigaretnih filtrov 1962 leta, rast proizvodnje do viška v letih 1975 do 1980, ravno tako pa tudi upadanje proizvodnje do današnjih dni. Spominjamo se dela v treh izmenah, potu, ki je bil prelit ob vročih strojih v neprimernih delovnih razmerah in veselja, ki smo ga občutili na koncu delovnega dne ob izpolnjenih in pričakovanih izdelanih količinah cigaretnih filtrov. Med delavci je bil prisoten tekmovalni duh, ki je dal svoj prispevek k boljšim rezultatom dela.

Proizvodnja cigaretnih filtrov je bila visoko produktivna, organizirana na evropski ravni. Kvaliteta in tudi izdelane količine so se lahko merile z ostalimi proizvajalci cigaretnih filtrov. To je razvidno iz opravljenih velikih izvoznih poslov in majhnega, skoraj ničnega števila reklamacij. Zasluge za tako uspešne rezultate si lahko lastimo vsi, ki smo bili vključeni v delovni proces izdelave cigaretnih filtrov in seveda tudi komercialisti, ki

so bili sposobni preskrbeti donosne posle.

Prizvodnja je začela upadati v času, ko so se začeli v gospodarstvu problemi s preskrbo deviz. Težko so bile dosegljive uvožene surovine, filtre smo izdelovali kot uslugo tako za domači kot tuji trg. Tobačne tovarne so tudi same videle v izdelavi cigaretnih filtrov zaslužek in se začele opremljati s stroji za izdelavo cigaretnih filtrov.

Planirane in izdelane količine cigaretnih filtrov so bile iz leta v leto manjše. Po proučitvi analize, ki jo je izdelal komercialni sektor, so se člani kolegija odločili za odprodajo strojev za izdelavo cigaretnih filtrov. Stroji so bili v letu 1989 in 1990 odprodani Tobačni tovarni Ljubljana, inozemskemu kupcu in Tobačni tovarni Rovinj.

Proizvodni program v samem oddelku se je spremenil. Opravljamo dela s področja konfekcioniranja netkanega blaga, medicinske plastike, izdelave mavčevih in sadrona ovojev ter predelave staničevine. Pri tem pa se zavedamo, da bo težko ali nemogoče nadomestiti tako visoko produktivno in donosno proizvodnjo, kot je bila proizvodnja cigaretnih filtrov.

□ Miran Zupančič

Osnove in merila pri določanju stroškov, ki jih imajo delavci v zvezi z delom

Osnove v mesecu septembru

Nagrade mentorjem in inštruktorjem
608,00 din/182 ur

Delo v deljenem delovnem času s

– prekinitvijo nad 2 uri
810,60 din/182 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

– cela dnevnic 287,30 din
– polovična dnevnic 141,90 din
– znižana dnevnic 103,00 din

Kilometrini z osebnimi vozili
2,50 din/km

Stroški za prevoz na delo

– oddaljenost do 4 km 10,00 din/dan
– oddaljenost od 4 km do 8 km 14,00 din/dan
– oddaljenost od 8 km do 12 km 18,00 din/dan
– oddaljenost od 12 km do 16 km 22,00 din/dan
– oddaljenost nad 16 km 24,00 din/dan

Odpravnine nad 20 let delovne dobe 15.198,00 din

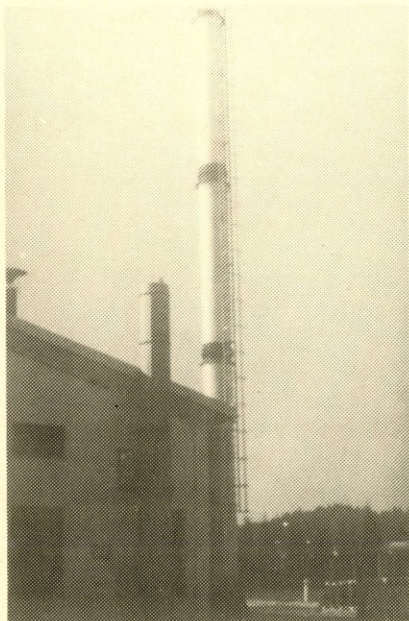
Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

– prevožen kilometer 0,31 din
– tekoči kilometer 0,20 din
– spremljevalec tovora 0,13 din

Albina Kosmač

Varčevalni projekt je končan

V marčevski številki »TOSAME« sem opisal izhodišča in stopnjo izvedenih del projekta za varčevanje z energijo in preskrbo z vodo. Vsa dela na projektu so bila dokončana v juniju 1990. Ob zaključku samo nekaj besed o opravljenemu delu in rezultatih investicije:

V letošnjem marcu je bil predan v redno obratovanje bazen za vodo 134 m³. Hišica ob kotlarni je vhod v strojnico bazena, ki je vkopan v zemljo. Naprave delujejo brezhibno, tako da je v belilnici odpadel problem nezadostne količine hladne trde vode za izpiranje. Obenem s preskrbo je na novo zgrajeno tudi omrežje trde vode od črpališča do belilnih kotlov. Za bazenom smo v aprilu začeli z rednim obratovanjem naprav za mehčanje vode za potrebe belilnice, kar predstavlja novo kvaliteto v delu belilnice. Tako bodo odpadla neprijetna varčevalna dela v zvezi z zamašitvami hladilnih kač z vodnim kamnom, poleg tega se za beljenje z izjemo izpiranja uporablja mehka voda.

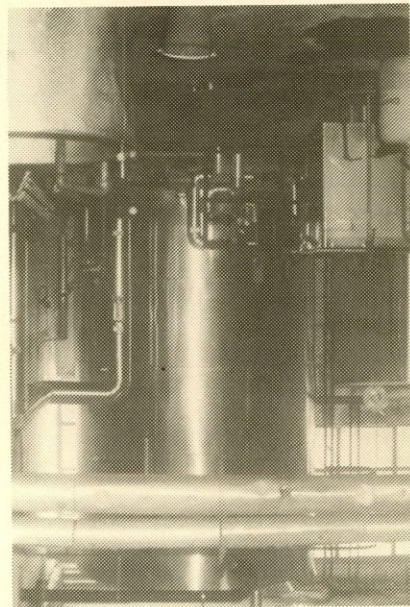
Varčevalne naprave v belilnici redno obratujejo od junija. Odpadne vode se ohladijo od 80° C na cca 35° C in pri tem ogrejejo svežo mehko vodo na cca 70° C. Ogreta voda se zbira v rezervoarju 27 m³ skupaj s hladilnimi vodami iz belilnih kotlov in kondenznega rezervoarja.

Uspešno je izvedena sanacija zbiranja, hlajenja in prečrpavanja kondenzata iz belilnice v kotlarno. Oblakovi pare pred kotlarno tako ne bo več, toplota pa je uporabljena za segreva-

nje mehke vode za beljenje. Vodo v rezervoarju tople vode dogrevamo s paro na 80° C. Z minimalnim vložkom energije je tako uresničena dolgoletna želja po zadostnih količinah tople mehke vode za beljenje.

Od začetka julija izkoriščamo tudi toploto dimnih plinov za ogrevanje vode za parni kotel, opraviti je potrebno le še inšpekcijski pregled.

Znani so tudi prvi rezultati projekta. Poraba plina je bila v juliju 1990 za več kot 20 % manjša od porabe v lanskem juliju, če pri tem upoštevamo tudi nekoliko zmanjšano proizvodnjo v belilnici. Sredstva uporabljena za

investicijo se bodo vrnila torej najkasneje v štirih letih.

□ Janko Velkavrh, dipl. ing.

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu juliju

Poročilo o gibanju osebnega dohodka v podjetju TOSAMA, vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih in za celotno podjetje.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas in osebne dohodke pripravnikov.

Povprečni, najnižji in najvišji osebni dohodek je povzet po metodologiji obrazca RAD-1.

Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku sanitetne konfekcije, na delih in nalogah ocenjenih s 3. kategorijo in z dosegom delovnih rezultatov 100 % in faktorjem delovne dobe 2 %.

□ Albina Kosmač

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEEC JULIJ

Štev. poročila 7/90

RAZREDI V 000 din	PROIZVODNI SEKTOR													VOD.		D O TOSAMA		
	FR	TST	BE	VO	PIC	TO	MI	SK	OK	PLS	FS	TRS	SKS	ERS	SON		KS	DO
55 - 56	1				15	2	12	11										11
56 - 60	4	7		1	14	14	44	47	14	9			5					161
60 - 64	3	11			10	11	51	15	22	28		1	5	1	1	25		161
64 - 68	7	17	4	4	7	7	5	2	2	3		5	5	5	1	14		88
68 - 72	3	5	2	5	2	2	4	5	1	5	1	8	2	1		8	5	56
72 - 76	2	1	2	4	2	1	2					6	5	2	1	2	7	52
76 - 80	2	5	5	5	1	1	5	3		1		12	5	4	1	11	5	60
80 - 84	1	5	5	2	1	5	3	1	2	1		12	2	7		4	1	50
84 - 88						1			1	5	1	2	2	2		4		22
88 - 92		1	2				1		1	1	5	6	4		8	1	28	
92 - 96	2			2	1					1		4	4	2	1	4		22
96 - 100					1			1			1	1	1	5	2	2		11
100 - 104					1							1	2	1		1	2	9
104 - 108			1	1	1		1		1		2	5	1	2	1	2		15
108 - 112				1			1	1				1				1	1	6
112 -												1				5		4
SKUPAJ	25	62	26	22	64	47	108	94	45	58	12	64	57	23	3	30	11	734

POVPREČNI OD 4.300,00

NAJNIZJI OD 1.050,00

NAJVIŠJI OD 15.000,00

STAVKA? NE, HVALA!

Položaj delavca v Sloveniji je postal tako težak, da lahko govorimo že o splošni eksistenčni stiski, ki se iz meseca v mesec še stopnjujejo. Zaradi počasnosti reševanja najhujših problemov – stečajev, brezposelnosti, nizkih plač – je svet ZSSS postavil vladi 7 zahtev v takojšnje reševanje. V kolikor vlada zahtevam ne bo ugodila, ZSSS napoveduje splošno stavko delavcev Slovenije na dan 10. septembra 1990. Katere so te zahteve?

Franc Jeretina: »S stavko ne bomo rešili ničesar. Zlasti ne z enourno »na hitro« organizirano stavko. Vlada je na oblasti tri mesece. Kako naj se v tem času popravi, kar se je 40 let rušilo? Kljub temu pa mislim, da dela napako s tem, ko gledajo preveč v zgodovino nazaj, namesto, da bi skrbela, kako naprej. Pričakovali smo več.«

1. Zahtevamo uveljavitev kolektivnih pogodb, brez omejitev izplačil osebnih dohodkov; – dosledno uveljavitev bruto sistema obračuna osebnih dohodkov tako, da se ob vsaki razbremenitvi gospodarstva ustrezno povečajo neto čisti osebni dohodki.
2. Izvršni svet Skupščine RS mora takoj pristopiti k sklenitvi kolektivnih pogodb družbene dejavnosti in negospodarstvo.
3. Izvršni svet Skupščine RS se mora takoj lotiti izdelave socialnega programa in zanj zagotoviti sredstva, vključno tista, ki se ne odvajajo za nerazvite in federacijo.

4. Nasprotujemo povečanju individualnih prispevkov za storitve družbenih dejavnosti (šolstvo, zdravstvo), dokler se ne sprejmejo in uveljavijo nacionalni programi družbenih dejavnosti.
5. Zahtevamo, da se politika bivalnih stroškov usklajuje z rastjo osebnih dohodkov.
6. Zahtevamo takojšen moratorij na stečaje, katerih razlog je sistemsko pogojena insolventnost podjetij, namera pa množično odpuščanje delavcev ter sprejem predlaganih sprememb Zakona o prisilni upravi, stečaju in likvidaciji, ki bodo preprečile brezpraven položaj delavcev.
7. Zahtevamo cenejšo državo in njen aparat ter pravičnejšo delitev družbenega proizvoda v korist gospodarstva in družbenih dejavnosti.

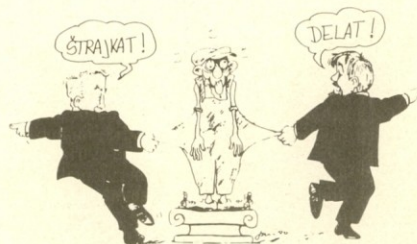
V TOSAMI se sprašujemo, ali je stavka pravi način za uresničitev naštetih zahtev. Kljub temu, da gre za opozorilno stavko menimo, da utegne enourna stavka naleteti na gluha ušesa.

Zato smo se na sestanku Izvršnega odbora sindikalnih zaupnikov TOSAME, ki je bil dne 21. 8. 1990 odločili, da se stavke ne udeležimo, strinjamo

pa se z zahtevami stavkovnega odbora ZSSS. Ker že predhodna opozorilna stavka delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije Slovenije ni pripomogla k izboljšanju položaja te panoge in tudi nič ni bilo storjeno, kar bi izboljšalo gmotni položaj delavca.

Res je, da ima vlada premalo poslušanja za težave delavcev, kakor tudi za celotno gospodarstvo in tudi še nima izdelanih programov, kako rešiti težak položaj v Sloveniji.

NATEGOVANJE

Karikatura: Franco Juri

Kljub temu, da tudi naša sindikalna organizacija pripada ZSS Slovenije, ki je organizator stavke, se s strategijo vodstva ne strinjamo. Res je sicer, da sindikat predvsem zaradi svoje razdrobljenosti nima več vidne veljave

Fantje iz mehanične delavnice so prav tako mnenja, da je štrajk brez pomena.

»Spremeniti bi morali miselnost ljudi. Če bi se hoteli rešiti iz težav, bi morali ubrati ravno nasprotno pot, kot smo jo hodili doslej. To pa ni mogoče čez noč. Poziv k štrajku je politična zadeva, ki se jo je spomnila peščica funkcionarjev, tresoč se za obstoj. Sindikat, razdrobljen in neenoten – neenoten celo znotraj posameznih organizacij – pač nima nobene moči. Štrajk lahko torej prinese več škode kot koristi, zato smo proti!«

Tik pred zaključkom redakcije TOSAME:

7. septembra smo izvedeli, da se je Miha Ravnik odločil preklicati stavko.

Kateri bo njegov naslednji korak?

in moči pri zavzemanju za delavčeve pravice, vendar pa mislimo, da bi stavka morala biti zadnje orožje potem, ko smo (neuspešno) preizkusili druge poti. Če je sindikat pogajalec, bi nujno moral doseči, da ga kot takega sprejme tudi vlada. Če tega ne bo, je tudi stavka že vnaprej obsojena na neuspeh. Zato mislimo, da bi vztrajanje na stavki gospodarstvu prineslo več škode kot koristi.

Odločili smo se torej, da ne sledimo pozivu stavkovnega odbora.

Poiščimo drugo pot, ki bo pripeljala do realizacije zahtev. Poprimimo za delo vsak na svojem področju in postorimo tisto, kar bi že moralo biti narejeno včeraj in naredimo to, kar mora biti narejeno danes in prepričana sem, da se bo rezultat ponudil sam. Preuranjena ali premalo premišljena odločitvev ni nikoli najboljše.

□ Danica Avbelj

Stari tosamovski greh: najprej se zelo mudi, ko pa je narejeno, nikogar več ne zanima

MI GREMO NAPREJ!

Končno se tudi na našem parkirišču lažje diha

Trgovina je iz dneva v dan lepša

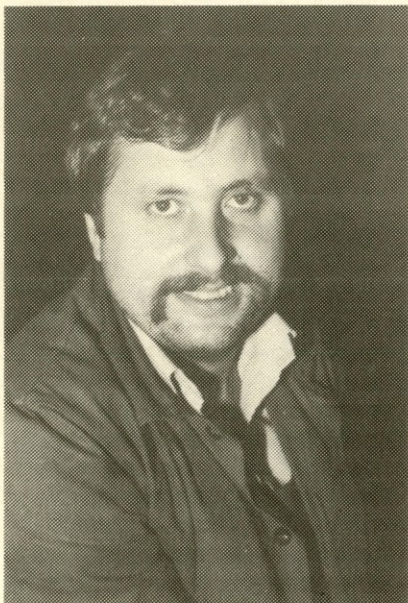
Tudi Nande se je zelo potrudil

BLAŽENI MED ŽENAMI

● TOSAMA velja za »žensko« tovarno ● Se moška manjšina počuti ogroženo? ● Vsi enotni: ženske so v redu!

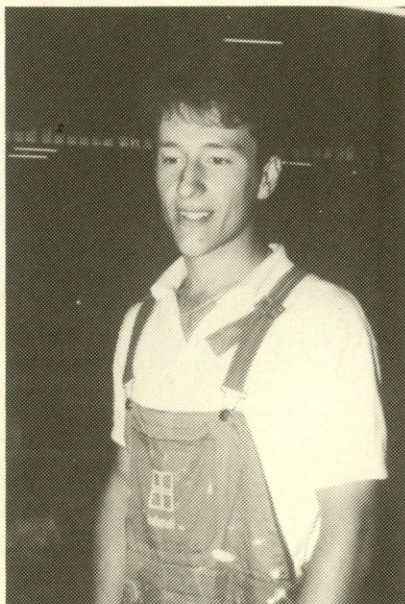
TOSAMA sodi med podjetja, kjer je zaposlena pretežno ženska delovna sila. Med 1046 delavci je 342 moških. Bolj za šalo, kot zares smo nekaj od njih povprašali, kako se med ženskami počutijo.

Ivan Hudmal je v tkalnici gaze snemalec tkanin. Med sodelavkami se dobro počuti in se z njimi dobro razume. Da bi ga motili klepetavost in neškodljivo opravljanje, ki sta baje lastnosti žensk? Kje pa! »To je zame prej simpatična plat ženske narave, nikakor pa ne neprijetna,« pravi Ivan.

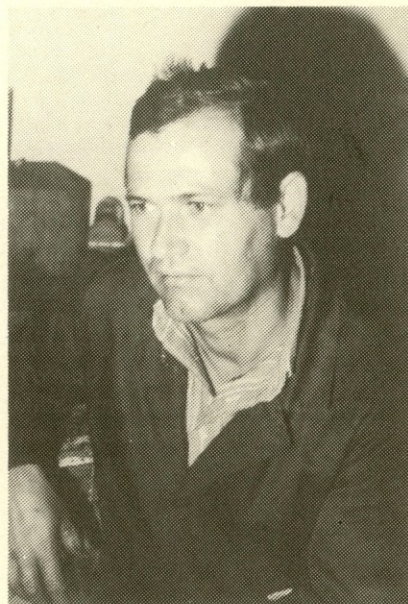
»V Tosami sem že 15 let in še opazim ne, da bi moški bili v manjšini. Med nami v oddelku ni nobene razlike. Radi se družimo in poklepetamo.« Ivan ni poročen in pravi, da zaenkrat še ni pomislil na to, da bi si v tovarni poiskal družico.

Vladimir Pevec v mikalnici naklada svitke. V Tosami dela že 6 let. Nikakor ga ne moti, da je v oddelku moški spol v manjšini. »Pravzaprav bi se na moško delovno okolje težko navadil. Tu sem začel delati med počitnicami in pravzaprav še nikoli pomislil nisem na to, da bi se nelagodno počutil. Za ženske čenče se ne zmenim; zato imam dvoje ušes: namreč, da mi na eni strani gredo noter, na drugi pa ven. Sicer se pa dobro razumemo, ne sprickamo se nikoli in smo med seboj

kar dobro povezani. Dobro se počutim tu!« Kako tudi ne, saj je v Tosami spoznal tudi svoje sedanje dekle.

Franci Klemenc sodi že med tosamovske veterane. Preden se je zaposlil v Tosami, je delal v Induplati, kjer je slika, kar se tiče žensk, enaka. »Kot manjšinski spol se tu odlično počutim.

Kot vzdrževalec imam v oddelku veliko opravkov, vendar še ni prišlo do kakršnegakoli prepira. Če pa le pride

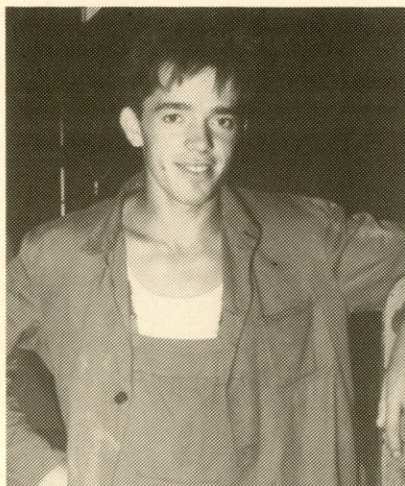
Peter Joger, Alojz Prestor in Franc Rožič pravijo, da super. Všeč jim je, ker vedno opazijo kak nov obraz, tako da ni nikoli dolgočasno. Veliko je mladih deklet, prava paša za oči in všeč jim je, ker so v prednosti zaradi »večje izbire«, kot se radi pohvalijo. »Vsekakor«, pravijo, »je tu bolje, kot npr. v Litostroju med samimi »šlosarji«. Nobene težave ni, če si hoče tu

kdo poiskati dekle. Kar pogledate, koliko porok se je že sklenilo!« Celo Franc, ki se je sicer pred kratkim poročil, pravi, da kdaj pa kdaj rad pogleda simpatičen obraz. Peter in Lojze pa sta se na vprašanje, ali sta si že kakšno posebej dobro ogledala, le skrivnostno (ali pa sramežljivo) namuznila.

do manjših nesoglasij, jih zgladimo s hecom. « Francijev recept je torej dobra volja, ki jo ima seveda na pretek, saj ga redkokdaj vidimo nenasmejana. Sicer pa pravi, da ni nobene razlike – delal je že v kolektivu med moškimi in se je tudi z njimi dobro razumel.

Franci Klander dela v PIOH. Tudi on se s sodelavkami dobro razume. »V Tosamo sem prišel, ko mi je bilo 15 let. Delal sem v mikalnici, ki je bila najštevilnejši oddelek in priznam, da mi je sprva bilo malo nerodno. Vendar so mi prav ženske same pomagale, da sem se vživel. Nikoli nisem bil deležen zbadanja, nasprotno – v 8 letih sem se tu tako navadil in mi je v oddelku tako všeč, da bi težko šel stran. Med seboj se razumemo,

nobenihih razlik ni med mlajšimi in starejšimi sodelavkami – vse so v redu.«

□ M. L.

IZ SLOVENIJE Z LJUBEZNIJO

● Štirje ljudje v bolhi, da o psu ne govorimo... ● Brioni v svoji veličini
● Sindikalni turizem in cene

Ste v pričakovanju počitniškega paberkanja turistov s sončne strani Alp? Ste? Prav!

Letos spet o morju, pravilneje o Istri, kjer se mi ne bo treba jeziti na srbsko govoreče natararje, kot lani v Gozdu Martuljku. Si lahko predstavljate, da jezik sploh ni bil problem, to se lahko zgodi samo pod vršaci slovenskih gora.

Šli smo v Medulin, tam blizu Pulja, kjer je ded služil Avstro-ogrske vojske. »Ja, Polo bi še enkrat rad videl!« Četudi je doživel 94 let, se mu ta želja ni uresničila.

Vožnja sama je bila zelo domača, kot bi se vozil po Črnem grabnu, LJ, MB, CE, KR. Nekdaj so promet gostili vzvišeni Švabi in ostali Evropejci, letos pa smo bili kar nekam osamljeni. To se je videlo celo v kampu Medulin, kamor nas je srečno pripeljala – bolha.

Recepcija je imela viden napis »sindikalci«. Lepo vas prosim, kakšni sindikalci neki! Skoraj se me je strah polastil, ker nisem imel izkaznice Svobodnih Sindikatov Slovenije. Pa je bil strah čisto odveč. Zadostovala je napatnica podjetja, ki niti slučajno ni sindikalna. Torej je ta s »sindikalci« bosa, kljub pompu, ki ga sindikat uprizarja z letovanji, z njim ima ravno toliko veze, kot moja mama z astro-

navti. Članska izkaznica je bila čisto odveč, čisto vseeno je, od kakšnega sindikata bi že bila.

Pulj je zanimivo mesto, ni čudno, da se ga je ded tako želel še enkrat videti. Ni zanimivo samo zaradi filmskega festivala, predvsem zaradi aren – amfiteatra, starega skoraj dva tisoč let. Ampak žal mi je, da ded ni več živ, pokazal bi mi pot do nje. Oznak namreč sploh ni, enako tudi za razpito plažo Zlatne stene, znane po škandalčkih filmskega sveta. Tako si hočeš-nočeš, moraš ogledati Pulj po večinomoma enosmernih ulicah. Pa smo le našli – areno – ironija pa je, da sploh ni majhna.

Vstopnino smo plačali (psi so oproščeni). Toda naši psički se ni dalo iti v notranjost. Cvileč je na vsak način hotela na prosto. Zaman so bila zagotovila, da levov vsaj tisoč let ni več. Njena pasja pamet ji ni dala verjeti.

Ta del morja je znan tudi po Brionih. Kratek skok je do tam iz Fažane. Predhodno si seveda moraš rezervirati prostor na brodiču, ki vozi tja čez. Po Velikem Brionu pa se voziš v vagončku, živali pa so proste. Tako imajo one zanimiv premikajoči se živalski vrt, kjer so v kletkah ljudje. Na srečo so tega že toliko navajene, da sploh ne reagirajo ali pa je temu bila kriva

pripeka. Od vse veličine Brionov povezanih s Titom so ostali čudoviti parki, urejena okolica, mir in jahta Podgorka. Napačna je predstava, da je Tito prvi spoznal blagodajnost Brionov. Že Rimljani so živeli tam in to senatorji in taka je približna zgodovina vse do danes, ko se lahko »vozimo« po njih navadni zemljani. To pa zagotovo ne bo dolgo trajalo. Nemara bodo Brioni spet postali mondono shajališče družbenih smetan vse Evrope. Vsaj tako kaže. Rezidence so še vedno pod zveznim protokolom – vse ostalo pa vzdržuje 400 članski kolektiv Brionskega narodnega parka, plačujejo pa v glavnem celinski »firbci«.

Niso samo firbci na tem koncu Istre. To smo se prepričali v Barbarigi, ogromnem in čednem naselju počitniških hiš. Brez natančnih navodil znan-

Še zadnji morski pozdrav

cev bi bilo iskanje jalov posel. Baje so od 1600 enot kar 1200 pokupili Slovenci.

Še eden od razlogov, da imata Hrvaška in Slovenija veliko skupnega. Z mejo na Kolpi in Dragonji bi istrski turizem izgledal kot cvetje po zmrzali. Iz Slovenije z ljubeznijo (da o denarju ne govorim) odhajamo namakat noge v morsko slanico.

Res je, morje je slano – cene pa tudi!

Cene pa krojijo (četudi sindikalni) turizem – bolje: njegovo dolžino. To je tudi dobro, z daljšim dopustovanjem bi bil tudi sestavek daljši.

□ Morski volk

BI VERJELI...

da je od nastanka teh šal pa do danes minilo že več kot 60 let?! Pa je res! Le kje neki se je izgubilo 40-letno obdobje »zgodovinskih sprememb«?

Da vsaj hujšega ni...

Sejal sem sam, zdaj pa vsi žanjejo, čeprav nisem nikogar najel. Da vsaj hujšega ni...

Naša pozabljena rastlina

Kolo treh bratov

Slavnostni trenutek

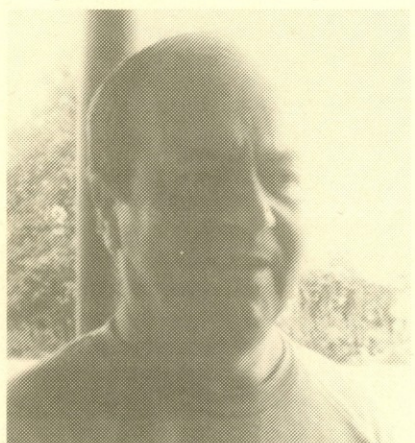
UPOKOJITVE

AVGUST POTOČNIK

Ob slovesu je dejal, da ga na kolektiv, poleg 33-letnega dela, veže tudi kulturno življenje, saj sta bila njegova pesem in harmonika povsod, kjer se je pelo in igralo.

Avgust je prišel v Tosamo leta 1959. Njegovo delo se je začelo v belilnici, po dveh letih pa so ga tkalski stroji »zvabili« medse, koder je ostal do današnjih dni, nazadnje kot vodja tkalnice širokih tkanin.

Ob pogledu nazaj se je spominjal postopne modernizacije naših tkalnic in ob tem dejal, da so za nas najprimernejše češke statve, ker so visoko produktivne in kvalitetne. Ni pozabil omeniti nočnega dela, saj je celih 18 let opravljal tudi delo na tretji izmeni.

Nadalje se spominja medsebojnih prijaznih in poštenih odnosov. Zato priznava, da slovo ni bilo lahko in pristavlja, da vrat v Tosami še ni zaprl za seboj.

Z ženo Betko, upokojeno učiteljico, si bosta od sedaj naprej nekoliko večkrat omislila krajši izlet, živila mirnejše, brez vsakdanjega, dosedanjega hitenja.

Ne bo mu zmanjkalo dela pri hiši, ki jo ravno obnavlja, pa na vrtu, ob vnukih in seveda ne smemo pozabiti omeniti še kulturno-družabnega življenja, s pesmijo in harmoniko.

Kaj bi ti porekli, dragi Avgust ob tem našem slovesu? Hvala ti za vse kar si storil Tosami za njen napredek in razvoj, za tvoje prizadevno delo na kulturnem področju, z vabilom, da nas boš s pesmijo razveseljeval še naprej.

Želimo ti dolgo in mirno uživanje upokojenih dni!

Socializem je dolga ovinkasta pot od kapitalizma do kapitalizma

(Ruska smešnica!)

- Referendumom bomo poslej rekli: **IGRE BREZ MEJA. Samo meje je treba oborožiti.**
- **V socializmu se s političnimi metodami kontrolira kapital. V kapitalizmu pa se s kapitalističnimi metodami kontrolira politika.**
- **Ogroženi Srbi vseh dežel – združite se!**

Novi rod

Vse višje sile hočejo, naj se Slovenec takole izpopolni

- **Kot bi MIGNil, helikopterji pristanejo še zlasti, če se karirasti.**
- **Avtonomaši – v Vojvodini zmerljivka, na Hrvaškem heroji. To je vendar neprincipielno (pa ne koalicija).**
- **Turistična parola: »Pod svobodnim soncem« odlično uspeva. Tujci se bodo povsem svobodno odločali da NE pridejo v Jugoslavijo.**
- **Menda so dogodki po scenariju. Scenarij že, ampak igralci, igralci,... Očitno so prebiralali samo Karla Maya, itd...**
- **V Iraku ni ogrožen niti en sam Srb. Tam je vendar vojno stanje?!**
- **Za varovanje Saudske meje bodo najbolj učinkovite kninske straže – čimprej jih vključiti v mirovne sile. Pa še doma bo mir.**

□ Podgradiški

IZPOSOJENO IZ DNEVNIKA NA PRVI ŠOLSKI DAN

Vsako življenje nam je dragoceno

MILAN KUČAN

228.000 otrok je danes pohitelo v šolske klopi. Med njimi bo nekaj več kot 29 tisoč takih, ki bodo pot od doma do šole preromali prvič. Zaželimo jim vsem, da v tem šolskem letu, ki se jutri pričanja, postanejo bogatejši za nova znanja, da se naučijo osvajati in ustvarjati znanje. To je tisti temeljni pogoj, ki je sodobnemu človeku nujno potreben pri uresničevanju njegove večne želje po osvajanju novih obzorij svobode – duhovne in gmotne ter prizadevanj po bolj prijaznem življenju ljudi in narodov brez nasilja in brez vojne.

Počitniško brezskrbnost otrok bosta zamenjala učenje in odgovornost. Našim vsakdanjim skrbem pa se bo te dni pridružila še skrb za otroke na poti v šolo in iz nje. Vsako leto prometne nesreče v Sloveniji ugasnejo življenja otrok, ki bi napolnili dobra dva razreda. Toliko otroških sanj ostane za vedno neizsanjanih, toliko vanje polaganih upanj staršev ostane za vedno neizpoljenih. Kar dve šoli bi lahko napolnili z otroki, ki se vsako leto huje poškodujejo v prometu. Previsok je ta krvni davek, ki ga izterjujemo s svojo neprevidnostjo, neodgovornostjo, agresivnostjo in nestrpnostjo na cesti. Ne pozabimo zato, ko sedemo v avtomobile, da so na cestah otroci, da so med njimi tudi naši otroci, vnuki, bratje in sestre. Pokažimo svojo kulturo tudi z obnašanjem na cesti.

Ne pozabimo, preveč izgubljammo vsako leto, da bi lahko ostali ravnodušni. Majhen narod smo, vsako življenje nam je dragoceno. Storimo zdaj kaj zanj. Potrudimo se, da se bo vsak otrok varno in zanesljivo vrnil iz šole k materam v toplo okolje svojega doma, da ne bomo ogrožali njegovega srečnega otroštva in ne prihodnosti naroda. Hvaležen vam bom za tako ravnanje.

Varnost je prva! To trdi tudi Anže, ki se je za »šajtrgo« opremil kar s čelado.

V SPOMIN NADI GLAVANOVI

Tudi toplo poletno sonce se je ti-stega avgustovskega popoldne poslavljalo od naše drage upokojenke NADE GLAVANOVE.

Življenjsko nit ji je ravno na 70. rojstni dan prekinila neozdravljiva bolezen.

S pokojnim možem Jožetom sta dolga leta skupaj hodila na delo v TOSAMO. Delala je na večih mestih, delo je sklenila v ekspeditu.

Bila je energična, natančna in de-

lovna. Njena dobra volja in smeh sta bila nalezljiva, zato smo bili radi v njeni družbi.

Pred sedemnajstimi leti se je upokojila. Srečno in spokojno je živela ob možu, sinovih in vnukih. Mnogo prezgodaj smo jo zgubili, tako mi, kot njeni najbližji.

Draga Nada, spominjali se te bomo s hvaležnostjo za vse, kar si pustila v kolektivu Tosame.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi najinega očeta RUDIJA NOVAKA, se iskreno zahvaljujemo za denarno pomoč in poklonjeno cvetje, vsem sodelavcem in sodelavkam iz skladišča surovin in sanitetne konfekcije ter sindikalni organizaciji.

Zahvaljujemo pa se tudi oktetu Tosama za lepo odpete žalostinke.

Miran Novak in Marija Cerar

Ob smrti dragega očeta ANTONA FICKA se vsem sodelavcem iz belilnice in PMS iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje, izraze sožalja, sindikatu pa za denarno pomoč.

Anton Ficko

Ob boleči izgubi naše drage mame REGINE PICHLER se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, delavcem in KU za podarjeno cvetje, govornici za lepe poslovilne besede, pevcem za lepo zapete pesmi in tudi vsem, ki ste jo z nami spremljali na njeni zadnji poti.

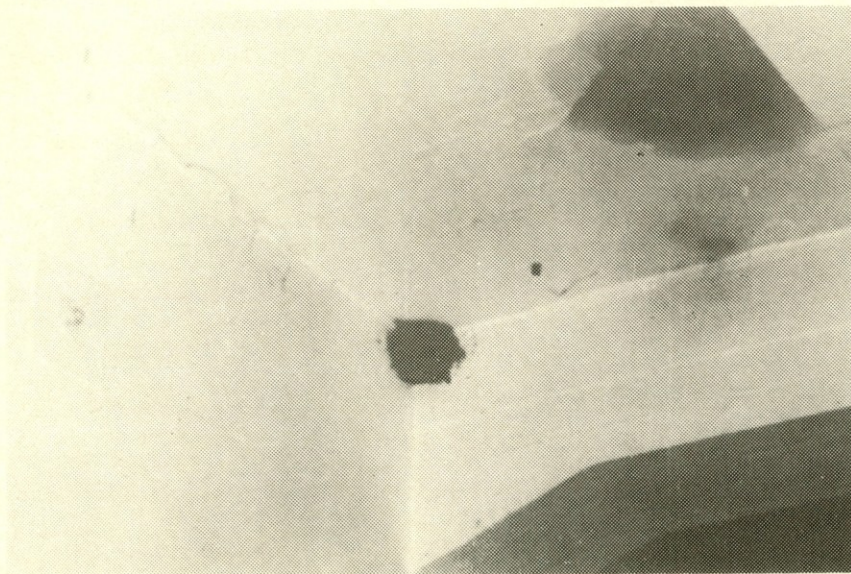
Vsi njeni!

Ob smrti naše mame NADE GLAVAN se zahvaljujemo kolektivu in KU Tosame za cvetje, izrečeno sožalje, spremstvo na njeni zadnji poti in poslovilne besede Ivanke Ogorevc. Hvala tudi Oktetu Tosame za ganljivo odpete žalostinke.

Sinova Bojan in Jože z družino

Ob boleči izgubi dragega očeta IVANA MALINA se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka PIOH za podarjeno cvetje, izraze sožalja in denarno pomoč. Zahvala velja tudi sindikalni organizaciji. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovo zadnjo pot, iskrena hvala!

Tanja Sever

Hišo, kjer si lastovka splete svoje gnezdo, spremlja sreča, pravijo. No, v preddverje oddelka netkanega blaga in belilnice se pod stropom bohota tole gnezdece. Upajmo, da je v starem reku kaj resnice!

KADROVSKE VESTI

Rojstni dan v mesecu septembru praznujejo:

Vodstvo podjetja:
Peternel Edvard

Proizvodni sektor:
Drčar Marta, Gorenc Vojko, Punggerčar Marjeta, Tomažič Stanko

Pripravljavnica:
Majce Ljudmila

Tkalnica širokih tkanin:
Cerar Brigita, Gregorič Joži, Kos Mojca, Kokalj Vincenc, Lamberšek Iztok, Prašnikar Doroteja, Ravnikar Marija, Videmšek Andrej, Šuštar Pavla

Tkalnica ovojev:
Cviren Dragica, Hafner Vikica, Kerč Jože, Rode Marija

Proizvodnja izdelkov osebne higiene:
Cerar Branko, Hribar Marija, Jeretina Mateja, Kerč Štefka, Korošec Jožef

Sanitetna konfekcija:
Cerar Marija, Jeretina Karolina, Jeretina Romanca, Kokalj Pavla, Mihajlovič Dragana, Račič Terezija, Rode Biserka, Smolnikar Ljudmila, Stupica Franc, Učakar Nataša, Zalokar Mateja

Mikalnica:
Brodar Mateja, Klakočar Brigita, Korošec Marija, Kveder Leopoldina, Miš Franc, Murič Rozalija, Oražem Jože, Sevšek Boris, Vidergar Zinka, Česen Slavka

Oddelek medicinskih sredstev:
Andrejka Miha, Ciren Jožefa, Kosmač Francka, Smolnikar Mihaela, Urankar Justina

Vlaknovinski oddelek:
Černohorski Mirko

Belilnica:
Grum Milena, Kogovšek Mihael, Pele Marjan, Planinc Peter

Otroška konfekcija:
Jančar Terezija, Jerman Marjanca, Rožič Majdka, Rudolf Joži, Urbanija Irena

Splošno kadrovski sektor:
Primožič Vlasta, Hojkar Vesna, Kos Martin, Mohar Staša

Komercialni sektor:
Jeretina Matija, Pivec Peter, Račič Martin, Požek Melita, Bizilj Jože, Jančigaj Anton, Jemec Damijan, Novak Marjan

ERS:
Perlič Cecilija, Jesenko Barbka, Movrin Slavka, Jeretina Metka

TRS:
Peterlin Franc, Jamšek Franc, Kerč Jože, Pirnat Matevž, Žendar Edvard, Vodičar Andreja, Kerč Jože

Prišli v podjetje:
– Jančar Simona SKS
– Repanšek Peter v TRS
– Urbanija Andreja v KS
– Pervinšek Janez v PO
– Homar Marija v TO
– Kerč Maja v ERS

Poročili so se:
Sršen Janja, poročena Javornik, Stražar Dragan

Rodili so se:
Urbas Mariji in Jožetu – sin.

ZAHVALE

Vsem sodelavkam in sodelavcem mikalnice ter organizaciji sindikata Tosame se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

Mojca Borošak

Sindikalni organizaciji TOSAMA se iskreno zahvaljujem za obisk in pozornost v času moje odsotnosti.

Marija Brenčič

Sindikalni organizaciji TOSAMA se lepo zahvaljujem za večkratni obisk, cvetje in denarno pomoč v času moje bolezn. Podjetju pa želim veliko uspehov.

Andrej Andrejka

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam iz sanitetne konfekcije zahvaljujem za darilo, ki mi bo v trajen spo-

min. Vodstvu podjetja pa hvala za knjižno darilo. Celotnemu kolektivu pa želim še mnogo delovnih uspehov.

Vera Rokavec

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka sanitetne konfekcije iz srca zahvaljujem za prejeto darilo, ki mi bo v trajen spomin. Zahvaljujem se tudi vodstvu podjetja za knjižno darilo. Vsem skupaj pa želim še mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Milka Pestotnik

MALI OGLASI

180 m² tegole in bakrenih žeblicev za montažo **prodam 10 % ceneje** od nabavne cene. Int. 312 – Resnik.

Frizerski salon »Miša« poleg Tosame, obvešča ženski in moški spol, da nudi možnost urejenosti že na poti domov iz službe.

Salon je odprt vsak dan od 11. - 18. ure in ob sobotah od 8. - 12. ure. Poleg sodobnega striženja las, modno urejenih pričesk, nudi tudi utrjevanje tankih las z oljnimi oblogami ter ostalimi nasveti za negovane lase.

Vljudno vabljeni!

NAGRADE

1. nagrada: Marta Zupanc – otroška konfekcija
2. nagrada: Nuša Pogačar – SKS
3. nagrada: Štefka Kerč – PIOH

Čestitamo!

Uredniški odbor Tosame:
Vladka Berlec, Majda Štempihar,
Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Nada Korošec, Danica Avbelj,
Marjana Lubinič, dipl. iur.,
glavni urednik.

Glasilo podjetja TOSAMA
Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1500 izvodih.
Tisk: »VIDEM«, OE Papirkonfekcija Krško.

NAGRADNA

Kdo ugane, iz katerega leta je tale simpatična pesmica?

KRONIKA

Zares prav lepa vas je Vir,
poznati jo, je res hudir.
Pa prav na koncu Vata se šopiri,
poslopje v oblik' številke štiri.

Ker vem, da silno vas zanima,
kakšna vlada v Vati klima,
vas prav rad povedem onod,
če le našli bomo kak vhod.

Že prispeli smo do vrat –
pa kakšen zdaj je tale škrtat?
Puščica kaže venomer:
»Tovariš, kar naprej, v to smer!«

Sedaj, ko našli smo si vrata,
že objame prva nas zagata.
Sprejem je prvi grd in trd,
ko stopiš na fabriški vrt.

Razumet' pa moramo mi to,
da vratarjem je zelo hudo.

Dan za dnem pusto se vleče,
in eden drugemu šepče:
»Ko bi centrale ne bilo,
potem bi vse z lahkoto šlo!«

Sedaj smo že v tovarni sami
in že so tu ljudje pred nami.
Še preden pridemo do cilja
vemo, da v Vati ni nasilja.

Svobodno človek, zdaj zadihaj,
si urno v roke popihaj.
Kakršno si juho skuhal si,
z veseljem jo uživaj ti.

Če hočemo lepo po vrsti
kakor so na roki prsti,
potem pri glavni naj začnemo,
se do direktorja povzpne.

Odločna volja, strog pogled,
nam spravi le fabriko v red,
ponosni smo na njega vsi,
čeprav se včasih zaleti.

Kadar ima teman pogled
vemo: nekaj ni v redu spet.
Trgovsko ali bančno poslovanje
ga je spravilo ob spanje.

Vendar pa vemo samo eno
in to od vseh je odobreno:
vložil je v Vato vse moči,
zato naj dolgo nam živi.

Kar tehnične plati se tiče,
Pogačnik nam vse nariše.
Pri delu vedno se muči,
prijaznost sije mu iz oči.

On ne kadi ne Zeta, Ibar,
v roki ima le »rekenšibar«,
ta mu pomaga snuti plan
za celo leto, za vsak dan.

Eka normative dela,
po naravi je zelo vesela.
Včasih se jezi,
ker poročil 'z obratov ni.

Tehnika – široka veda!
Rekenšibar – svinčnik – kreda.
Tam postavi se zaseda,
če v obratu spet ni reda.

A kadar pride spet povelje,
se dela spet, da je veselje.

Komerciala ima polno dela,
zato je vedno tud' vesela.
Najbolj pa jo veseli,
kadar reklamacij ni.

Računovodstvo je ažurno.
Življenje v njem je včasih burno.
Zdaj tam se joka na debelo,
že drugi dan je spet veselo.
Denar gre skozi njih roké.

to vsak od nas prav dobro ve.
Če banka kdaj jih zavrti,
preplašene so od skrbi:
kaj delavci le poreko,
če plače petega ne bo?

To leto se je kar obneslo,
je tudi tajnico prineslo.
Ta manipulira s pošto,
da časa ni niti za košto.

Rosulnika vam zdaj predstavim,
prometni referent – vam pravim.
To delo je zelo težko,
šoferjem le za družbo bo.

V sili pa poklic si menja,
če v telefonu je preveč šumenja,
če pri ozvočenju kaj ni v redu,
tako j na pomoč prihiti.

Poglejmo hitro še v obrate,
tja med koleša te robate.
In kaj zagledamo tu zdaj.
Je notri celi direndaj!

Pripravljalnica je grlo naše,
gre skoznjo vse, se nič ne baše.
A prav veselo tukaj ni,
se tkalec stalno pokori!
Vseeno mika nas, kar tu doma
demokracija je, čeprav pretiroma.

Sedaj pogledajmo še v skladišče,
vedno kdo v njem kaj išče.
Tam notri vse lahko dobiš,
če le sta zraven Grum in Miš.

Že stojimo v tkalnici bombaža,
ki je glavna grana naša,
tam pesem stroji nam pojo,
čolnički tkejo tam blago.

Glavan in Zimmer usodo si delite
in takole govorita:
Še več blaga bi izdelali,
če valje bi nabavili.

Grdo bi bilo, če jaz prezrem,
da tam šest – strojni je sistem,
le žal, da tkalka nima števca
in zato skače, uboga revca.

Pa le naprej, ker čas beži,
ker videli bomo še več stvari.
Kaj v tkalnici ovojev se godi?
Zakaj po jodoformu vse diši?

Drugače vse je tika-taka,
pa čeprav mojster mojstra čaka,
vsak hoče kar največ veljave
in to pripelje tudi do zabave.

Mojster pravi: »Jaz sem sam,
vse delo na ramah imam!«
Kaj pomočniki delajo,
lahko ugibamo samo.

Če tkalki se pokvari stroj,
pa brz je tu mali zastoj,
že mojstra Grisa iščemo po bajti,
še vrag ga ne bi mogel najti.

Poglej v mizarstvo – tu ga ni!
Morda v tiskarni se drži?
No, končno našli smo ga le,
izgovarja se, da polne dela ima roke.

Konfekcija je naš ponos in ne bi vas razveselili,
če nanjo bi kar pozabili.
Tam tega Angelca dela red,
a to nobena ni zabava,

čeprav je disciplina zdrava.
Halje, rute vse oprane,
smeti vse red lepo pobrane,
redijo tu se ne – podgane.

Ko stopiš skozi vrata ti,
pogledov sto na tebi obvisi,
debata se naprej vrši,
nihče se dolg tu ne mudi.

V kadrirnici nam Grošelji govori,
da na vso moč se v oči vpraši,
a to ni vzrok težave leta,
da slaba nam je kvaliteta.

Že strojnica se nam smeji,
kurjač v koti tam sedi
in nam takole pravi:
»Vse polne pare imam cevi!«

Že pridemo v ekspedit,
kjer naj nekdo se gre solit!

Tu zbija se in tu se poka,
držimo se prodaje roka.

Kmetičevo nervoza tare,
če dobi zaboje stare.
Ze Volčini prihiti,
zaboje nove naredi.

Karol, Janez in pa Stane,
vsak svoje delo v roke vzame.
In tako gre dan na dan,
vse samo, da bo izpolnjen plan.

Poglejmo še pomožne obrate
in tudi vse ostale brate.
Završnik pravi: »Mi smo mi,
pri nas se vse naredi.«

Smo videli, da to drži,
čeprav pošteno jo dobi,
kdor rad bi pihal v veter
in jezna včasih sta Bernot in Peter.

Viktor, Jože in ostali gadjé
so res vsi možje navade.
Eden švasa, drugi dreja,
nobeden noče biti zadnja veja.

Mojster leta sem in tja,
pobira odpadke, čisti tla,
železo ga najbolj zanima
je ni stvari, ki on je nima.

Če on odprl bi muzej,
ti treba bi ne blo naprej,
ima on take reči rad,
ki niso niti za odpad.

Prišli smo že v podganji hram.
Če bi ga izpustili
Meti ne bi prav storili.
Vrtijo se pletilni stroji,
so tudi neznanji jim zastoji.

Harmonija, pridno delo –
zato je notri prav veselo.
Gremo naprej v mizarno našo,
da še tam zmešamo kašo,

poiščemo si kako flašo.
Drevesa nekdanj tam so stala,
mizarje naše varovala,
je tajni tamkaj bil kanal,

lahko si flašo tam pobral.
Zdaj žalostni so njih obrazi,
v svetlobi vsakdo jih opazi.

Skozi lino iz tiskarne glas,
zdaj je razveselil nas.
Že prisluhne ti uho,
pa saj opera je to!

Melodije lepe glas,
manka samo kontrabas.
Preša njena je soseda
tudi tu ne vlada beda.

Ženske pravijo samo,
da pri njih je bolj hladno.
Revmatizem jih mori,
nobena ženina ne dobi.

Na vrsti zdaj so še vratarji,
ti naši zvesti so stražarji.
Vrtačnik poje lepi bas,
Beden gre z njim v kontrabas.

Bernot – ta pač nima not,
zato gre z mišo sam na pot.
Le to ga močno boli,
ker meda zraven ni.

Sedaj pa zvonec, telefon,
kaj če bi imeli še gramofon?
Če še to se nam zgodi,
vratarjem želja se sploni.

Poglejmo še dvoriščne,
šoferje in pa druge štipendiste.
Drocl, Ciril in pa Volčini
vsi enaki so po čini.

Žeje noben rad ne trpi,
se grlo rado jim suši.

Rudi, Albert in pokojni Benda
šoferji so na izbiro menda.
In tisti ta najboljši bo,
ki najmanj goriva mu bo šlo.

Sedaj smo res prav vse obrali,
morda se kateremu v zamero dali,
čeprav tega smo se varovali.
Zato oprostite naši šali, kolektiv,
saj prihodnje leto spet bo kaj, če le ostanem živ.